

Why & What do I need to clean for Pesach?

A] Introduction: There is more to life than Chametz

שו"ע [או"ח תקט"ב] - חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד, הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו.

משנה ברורה שם ס"ק טו - והוא מ"ע מן התורה... ונוהגת גם בנשים.

שו"ע [או"ח תכ"ט] - "שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום... אין נופלין על פניהם בכל חדש ניסן, ואין אומרים צדקתך

בשבת במנחה, ואין מספידין בו"

B] Stage # 1 - "Getting Rid" of Chametz Biblically

מסכת פסחים דף ד' עמוד ב' - קמ"ל, כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה

רש"י [ד"ה בביטול בעלמא] - דכתיב "תשביתו", ולא כתיב "תבערו", והשבתה דלב היא השבתה	תוספות [ד"ה מדאורייתא בביטול בעלמא סגי] - ... ואומר ר"י דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי מטעם דמאחר שביטלו, הוי הפקר ויצא מרשותו	הרמב"ן [פסחים ד:]- ... אלא כך אני אומר: שהביטול מועיל להוציאו מתורת חמץ ולהחשיבו כעפר שאינו ראוי לאכילה,
---	--	---

הרמב"ן [פסחים ד:]- ענין ביטול חמץ זה שהזכירו בגמרא דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה, ודאי לא למעט בדיקה בלבד אמרו, אלא אפי' חמץ ידוע ונראה לפנינו נמי סגי ליה בביטול.

נוסח הביטול [הכל]- כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי, דחזיתיה ודלא חזיתיה, דבערתיה ודלא בערתיה, (1 לבטיל, 2 ולהוי הפקר, 3) כעפרא דארעא."

C] Stage # 2 = Getting Rid of it Rabbinically

הר"ן [מסכת פסחים דף ב עמוד א]- כיון דסוף סוף צריך בטול, ומדאורייתא בביטול בעלמא סגי = למה הצריכו חכמים בדיקה?, ותיריך [ר"י] דה"ט; **דלמא אתי למיכל מיניה**, ... וכי תימא; למה חששו לכך בחמץ יותר מבשאר איסורין? איכא למימר דכיון שהחמירה בו תורה יותר לעבור עליו בב"י אף הם החמירו עליו שאפילו בטלו יהא חייב לבערו ולבדוק גזירה שמא יאכלהו, ואפי' בחמץ נוקשה דלא קאי עלי' בב"י.... היינו טעמא משום דחמץ לא בדילי מיניה כולא שתא וחמיר איסורא טפי דאיכא כרת, ואפשר עוד שמפני טעם זה ג"כ החמירה בו תורה לעבור עליו בב"י ובב"י.

משנה ברורה [תל"א/ב]- ומן התורה באחד מהן סגי; דכשמבטלו בלבד ומפקירו = שוב אינו שלו ואינו עובר עליו, וכ"ש כשבדוק ומחפש אחריו ומבערו מן העולם. אלא שחז"ל החמירו דלא סגי באחד מהן אלא בשניהם דוקא;

(1) **לפי שחששו אחר שהבטול תלוי במחשבתן של בני אדם ובדעותיהן**; אולי ירע בעיני האדם שיש לו חמץ בעד כמה אלפים להפקיר, ואף שבפיו יאמר שיהיה בטל והפקר וחשיב כעפרא = מ"מ לבו לא כן יחשוב ולא יבטלנו בלב שלם והרי הוא עובר בבל יראה שהרי לא הוציא מביתו.

(2) ועוד- שמא מתוך שרגילין בו כל השנה אם יהיה בביתו ורשותו גזרינן שישכח ויבוא לאכול

D] TODAY; Clean, Check, + Bitul

משנ"ב [שם]- ולכן תקנו חז"ל, שאע"פ שמבטל = לא סגי, אלא צריך לבדוק לבערו מן העולם. ומ"מ צריך לבטל ג"כ שמא לא יבדוק יפה וימצא חמץ בפסח ויעבור עליו:

שולחן ערוך [או"ח, תל"ג/ג"א]- המכבד חדרו בייג בניסן, ומכוין לבדוק החמץ ולבערו, ונוהר שלא להכניס שם עוד חמץ - אף על פי כן צריך לבדוק בליל י"ד. הגה: וכל אדם צריך לכבד חדריו קודם הבדיקה (מרדכי ריש פסחים). והכיסים או בתי יד של בגדים שנותנים בהם לפעמים חמץ - צריכין בדיקה (מהרי"ו).

משנ"ב [שם מ"ח]- דלא מיבדק שפיר בלא כיבוד. והמנהג לכבד כל הבית והחדרים ביום י"ג כדי שיוכל לעשות הבדיקה כדין בתחלת ליל י"ד.

משנה ברורה [תל"ו/ל"ב]- כתבו האחרונים כל שלשים יום צריך לעיין בכל דבר העושה שלא ישאר בו חמץ באופן שלא יוכל להסירו...

E] What do you need to clean [get rid of] + check?

שולחן ערוך [אוי"ח תל"ג/ג-ד]: בודק כל המקומות שיש לחוש שמא הכניסו בהם חמץ. ולכן כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה; שפעמים אדם נכנס בהם ופתו בידו. אבל אוצרות יין שאין מסתפק מהם... אינם צריכים בדיקה. חורי הבית וזיזין הבולטים מהכתלים שאינם גבוהים הרבה ולא נמוכים הרבה צריכים בדיקה; אבל הגבוהים שאין יד האדם מגעת שם, והנמוכים... אינם צריכים בדיקה.

שולחן ערוך [אוי"ח תס"ז/ז]-ישראל שיש לו בורות מלאים חטים, וחושש שמא יש בקרקעית הבור ובקירותיו חטים מבוקעים מלחות... בביטול בעלמא סגי

שולחן ערוך [אוי"ח תמ"ב/בז]- בצק שבסדקי עריבה: אם יש כזית במקום אחד - חייב לבער. ואם לאו - אם היה עשוי לחזוק בו שברי העריבה או לסתום בו נקב - בטל במיעוטו. ואם לאו - חייב לבער.

משנה ברורה [תמב/ל"ג]- (1) אבל כשלא נשאר בין הכל כזית א"צ לבערו... (2) אכן באמת יש מחלוקת בין הפוסקים בזה דדעת הרבה פוסקים דאפילו פחות מכזית צריך ביעור, (3) ודוקא כשראו לאכילה קצת, אבל אם היה מטונף קצת ופחות מכזית א"צ לבער לכו"ע
